

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

Quartvm Capitulvm Continens Elenchvm Omnium Episcoporum
Tungrensium, simul & Leodiensium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

Q V A R T V M C A P I -
T V L V M C O N T I N E N S E L E N -
C H V M O M N I V M E P I S C O P O -
rum Tungrenſium, ſimul & Leo-
dienſium,

L eodium ſunt qui dicunt nomen habere à caſa Legio-
ne Romana in ea valle, vbi nunc eſt, quaſi Legia. Cor-
rupto deinde vocabulo Germanis Lutrich, alijs Leodium
dicebatur. Vrbs eſt Germaniæ inferioris, quam & ſecun-
dam vocant, maxima, ad tertium à Tungris miliare, qui
meridiem ſpectant, quæ tanto murorum cingitur ambitu,
vt ampliffimos complectatur montes, vitibus pulcherri-
mis conſitos. Deinde in latiffimam excutrit & apprehendit
in valle planitiem, in qua Arduenna, tria flumina, Vta, Ve-
ſa, & Ambularia, in Moſam ſe exonerant, & multas amœ-
niſſimas efficiunt inſulas, magnificis exornatas ædificiis,
ita vt ad voluptatem niſil plane hic deſit. Exhibet hæc vrbs
octo inſignia canonicorum collegia, quatuor ampliffimas
Abbatias, triginta duas Eccleſias, quas Parochiales vocant,
quatuor Mendicantium Ordinum contubernia. Quod ſi
reliquas monachorum & monialium ædes, conuenticula
& ſacella recensere velim, integro fere libro opus eſſet, vo-
de non ipſum, ſi Franciſcus Petrarca Italus ſcribat, levi-
diſſe Leodium inſignem cleri chorum. Aer eſt temperatiſ-
ſimus & ſaluber. Exornatur ampliffimo Epifcopi palatio,
cui ſi extremam manum artifices addidiſſent, id eſt, abſol-
viſſent, ex ſententia Caroli V. Imperatoris, in Chriſtiano
orbe nullum pulchrius eſſet. Reuerendiſſimum Epifco-
pum tam in Eccleſiaſtica, quam civili adminiſtratione do-
minum agnoſcit ac gubernatorem. Regio eſt montuſiſſi-
ma, ſylueſtris & populoliſſima. Epifcopus ſub ſua iuriſdi-
ctione habet 22. oppida, vt fertur. Rudolphus de Riuo De-
canus

Erasmus Tungrensis scribit: Leodiensem Ecclesiam habuisse triginta Episcopos canonizatos, qui omnes resederunt Tungris, Traiecti vel Leodij.

I.

S. Maternus, de quo superius in duobus locis tractatum est, & hic quoque eius merito mentio fit, quum & hanc Tungrensem Ecclesiam æque, ut duas superiores, ad Christi fidem ac religionem adduxerit. Omnes cōstanter affirmant eum à mortuis à Christo resuscitatum, inde tot annis quot dies fuerat mortuus, id est, 40. sacerdotali fungum officio. Baculus ille D. Petri Apostoli quo hic fuit exornatus adhuc in argumentum rei conservatur & ostenditur, pars superior Colonia, inferior vero Treuiris. S. Maternus igitur fidem constanter prædicavit per ciuitates, tum virtutibus imo & miraculis plurimis innotescere cepit. Christi autem gloriam sedulo quæsivit. Eius hæc fuit vitæ regula: Consolabatur afflictos, pauperes egentes, nudos vestiuit, captiuos redemit, peregrinos hospitio suscipit, errantibus & dubitantibus viam salutis ostendit, desperatis veniæ spem à Deo promisit. Hæc opera, quæ Euangelium regni cœlestis ab omnibus requirit, hic perfecte expressit, & his actionibus ad sanctam peruenit senectam. Adiit Tungatos & ibi Episcopale munus anno salutis 101. consecutus est. Eadem Deiparæ virgini ibidem consecrauit, quam primam esse voluit infra Alpes. Memoriam datum, eum in prouincia Tungrorum (quæ tum, amplissima erat) septuaginta duas aedes consecrasset. Habuit discipulos laudatissimos. Habuit Collegam Memmiam Catalensem Episcopum, quem singulari amore prosecutus est quod vterque forte est 72. Christi discipulis fuerit.

S. Anitus fuit Galliarum ducis filius, & Tungrorum ultimi regis ex fratre Nepos, qui omnium suffragiis administrationem anno salutis 162. obtinuit. Fuit in docendo vehementer, & plurimos à vitis auocauit, qui sua auctoritate

Treuirenses, qui à fide sui magistri descuerant, reuocauit, & vt eum in suum Pastorem & Episcopum requirerent, effecit. Verum sua legatione fideliter completa, migravit ad Christum.

III.

S. Marcellus Tungarus, vir tum spectata Nobilitatis, tum sanctimonie insignis. Ad Ecclesiasticum officium legitime vocatur, & illud optime executus est. Tungarum quatuor sacris ædibus auxit. Vnam ad honorem diui Martini construxit, aliam S. Iohanni Euangelistæ, tertiam Iacobo Apostolo, quartam D. Andreæ inscripsit. Hic præterquam quod suum ouile peruigili cura à luporum rabie tutatus est, externos etiam reges Christo lucrificat. Nam Lucium Britannia Principem cum tota gente, sua prædicatione ad Christum conuertit. Præfuit annis 29. Angliæ bis ad fidem Christi conuersa, semel tempore Eleutherij Pontificis, & Lucij regis Angliæ, inde cum declinasset, per S. Gregorium primum.

Sancti Doctores comparantur collo: nam sicut per cololum caput & cætera membra corpori coniunguntur, ita sancti Doctores quasi mediatores sunt inter Christum & reliquos, quos instruunt fideles & quasi Christum corpori suo, id est, Ecclesiæ coniungunt. Per Euangelium, inquit Apost. ego vos genui. In Christo enim Iesu per Euangelium ipse nos genuit, ait D. Ambrosius.

IV.

S. Metropolus filius ducis Lotharingæ, Episcopus acclamatus est. Qui assidue multa diligentia concionari solitus erat, tam domesticos quam externos in spem salutis sempiternam cum fiducia aspirare docuit. Obiit annos ætatis 239. administrationis suæ 18.

V.

S. Seuerinus filius Comitis Louanienfis, alius ab eo, qui fuit tempore sancti Seruatij Episcopus Colon. Pontificio decora-

decoratus est. Sanctitatis epitheton, ob assiduum munus docendi populum, sortitus est. Obiit administrationis suæ anno 18.

VI.

S. Florentius velut oraculo exceptus est, Qui sacris lectionibus diu noctuque inhæsit, bonisq; operibus operam dedit diligentissimam. Tungris duas sacras ædes dedicavit. Obiit pontificatus sui ann. 12. vir sanctus & prædicator insignis. Pastores quoties suo funguntur officio, reuerenter audiendi sunt, vt Angeli Dei per quos nobis loquitur Christus.

VII.

S. Martinus diaconus, filius Comitis Namurcensis. Hic Hasbonorum dicitur Apostolus, nam ipsos Hasbanos ad fidem Christi perduxit, Cum vitia rusticorum in pago Hornon insectaretur, ab iis expulsus est, & cum à nullo subrectum reciperetur, in syluam secedere compulsus est. Et eam ibi fessus super rupem quandam accumberet, illa hominis sedentis formam multo tempore retinuit: verum tam à peregrinis particulatim absumpta est: passus ipsi & pedum vestigia hodie perseuerant, certius multo quam si Phrygio marmori insculpta essent. Hodie illuc se febricitantes religiose conferunt, imbrem manu hauriunt è passibus desideratissime. Inde bonus pastor Albiriam adiit, & eadem prothomartyri Stephano dedicavit. Cum administrasset annis vndecim officium, pie mortuus est.

VIII.

Maximinus cuiusdam pagani ex Christiana muliere, filius, omnium calculis designatus est antistes. Fuit hic Theologiæ doctor insignis. Euangelium Christi toto animo complexus est, & legitimo sensu scripturæ mysteria deprompsit, & auditorum corda spem in calum intendere constanter admonuit. Obiit suæ functionis anno 13. qui duabus sacris ædibus Tungrim adornavit.

aaaaa 5

S. Valentinus Pontificem egit tempore Diocletiani, qui semper summa habitus est auctoritate, cuius fulmina, vel post mortem nemo non reformidabat. Quum iam propediem moriturus esset, Clericorum vocata concione, Procures Tungrorum adiuravit, ne quis temere presumere detrectate, quæ Spiritus Sancti iussu committenda suscepisset. Ne quis pedum Pastorale, quod ante omnium oculos sacræ aræ imponebat, vlla audacia inde auferret, donec à Deo Opt. Max. deputatus venisset successor. Stare vniuersi, neque contrauenire Imperio, denique omnes suspensi permanere. Sic igitur mortuus est anno gratiæ 327. functionis suæ 27. Hic Treuirenses à Tungrensis se dissoluerunt, qui inde sibi peculiarem Episcopum constituerunt. Sedes Tungrensis per septennium vacabat, id est, vsque ad annum decimum tertium, S. Siluestri, qui fuit Constantini Magni 18.

X.

S. Seruatius Confessor Christi sanctissimus. Hic in sua iuuentute in terram sanctam profectus est, vt eam ob deuotionem visiteret, vbi & toto animo annis aliquot diuino cultui incubuit. Ex angeli quidem admonitione & apparitione factus est Episcopus Tungrensis, in quo officio vixit sanctissime. Quotidie tere ieiunabat, & magis Angelicam quam humanam in terris duxit vitam, Spiritu Prophetico, quo pollebat, plurima prædixit. Cum cladem non suæ tantum prouinciæ, verum totius Galliæ præuidisset, profectus est Romam, vt pro populi sui peccatis intercederet, & iram Dei iustissimam, per SS. Petri & Pauli Apostolorum intercessionem, auerteret. Deus per multa signa & miracula eius sanctitatem crebro testatus est. Cum Dei verbum prædicaret, siue confessiones exciperet, in sua vernacula lingua ab omnibus intellectus est, cum vero de temporalibus tractaret, aut loqui vellet, sine interprete intelligi non potuit. Ad extremam & diuturnam peruenit senectam, &

cum finem vitæ suæ præsciret, in domino fœliciter anno gratiæ 403. 3. Idibus Maii obiit. Post mortem, sicut & in vita, miraculis multis claruit. Eius memoria Traiecti magnifica extructa basilica præcipue agitur. Sedit in Episcopatu annis 76. obiit ætatis suæ (vt volunt) 373. Anno enim domini 325. congregatis Clericis ad eligendum Episcopum, & in Ecclesia orantibus pro pastore, adducitur ex Armenia, ab Angelo, S. Seruatius annos iam natus 298. & baculus pastoralis de altari datur ei & recipitur in Episcopum. Repellitur autem ab ingratis & superbis Tungrensibus, anno Episcopatus sui 8. Et tunc transfertur Episcopalis sedes à Tungris ad Traiectum superius, vbi mansit vsque ad tempora D. Hupertii, & transfertur Leodium. Non videatur cuiquam incredibilis eius senectus diuturna, cum anno Domini 1139. Conradi tertii Imperatoris, mortuus sit quidam armiger Caroli Magni, annorum plusquam 361. secundum omnes historiographos. Sūt qui dicunt sanctum Seruatium, Christi, secundum carnem, in quarto gradu consanguineum. Post sancti Seruatii mortem sedes Tungrensis vacauit annis centum & octo, mensibus 7. diebus 18. videlicet vsque ad 20. annum Anastasii Imp. qui fuit annus salutis 512. quo anno Synodus à Francis Iulii Clodonei regis Aureliæ habita est, in qua Prælati Galliarum compatientes Ecclesiæ Tungrensi, sanctum Agricolam constituerunt Episcopum eorum. Inter id tempus vacationis venit quidam episcopus Candidus, causa orationis Traiectum ad sepulchrum sancti Seruatii, qui ibidem permansit toto tempore vitæ suæ, supplens officium Episcopi.

II.

S. Agricolaus filius Comitis Flandriæ, qui clero & populo placuit, & cum Traiectum veniret, magno apparatu ei obuiam processerunt. Hic templum sancti Seruatii condidit, & cum ab Hunis esset conflagratum, restaurauit. Fuit vita honesta præditus, & bonis exemplis plurimos ad re-

ligionem Christi perduxit, qui tandem in mortem pretiosam desit, cum officio suo laudabiliter functus fuisset annis 19. Traiecti iuxta tumulum S. Seruatii sepultus est.

III.

Vrsicinus ex patricio patre procreatus, qui sacra infula anno salutis 519. insignitus est, anno Iustini 2. & seditionis 4. migravit à præsentis sæculo anno Christi 522. sepultus in Traiecto.

IV.

Designatus Dalensis Ducis filius, Pontificio præfectus est anno domini 523. anno 6. Iustini Senioris Imper. vitæ charitate plenus. Tres nobiles ad lucem reuocasse dicitur, quorum opibus Collegio multum accessit. Præfuit annis 3. & Traiecti à morte sepultus est.

V.

Resignatus regis Neustriae filius, post Designatum, à Clero & populo anno salutis 526. præfectus est. Cum vero Ecclesiam suam laudabiliter & summa virtute gubernasset annis 3. correptus morbo, interit, Traiecti tumulatur.

VI.

Sulpitius filius cuiusdam Principis Galliarum, consecratus est antistes anno gratiæ 529. Vixit hic & præfuit in magna pietate. Cum autem optime præfuisse annis 4. obiit, & Traiecti in æde Seruatiana sepultus est.

VII.

Quirillus cuiusdam item Comitis filius, ex Decano Traiectensis Ecclesiæ in Episcopum constitutus est, anno domini 533. Hic religionem, quæ iam aliquantulum labefactata fuerat, sua diligenti prædicatione, & vitæ honestate, reuocauit. Præfuit annis 2. Sepelitur Traiecti in basilica S. Seruatii.

VIII.

Eucherius itidem cuiusdam Comitis filius. Fuit hic valde modestus, & diuini verbi prædicator insignis, ascendit episcopalem cathedram anno salutis 535. Præfuit autem magno pietatis fructu annis 8. à morte sepultus est honorifice apud suos antecessores, summo cum Cleri totiusque populi luctu.

IX.

Falco antedicti Eucherii germanus frater, episcopus Traiectensis, omnium consensu factus est. Cum autem Ecclesiam suam ad Dei honorem & proximi salutem annos quatuor bene rexisset, à seculo migravit, & Traiecti tumulatur. Eius temporibus pseudopropheta quidam surrexit, & multos magicis incantationibus seduxit, mentiebatur enim nebulo, se Christum esse. Persuasit hominibus, ut eum tanquam Deum adorarent, cum autem renuissent, multos occidi curauit, & tandem ipse interemptus est, & terror ille euauit.

X.

Eucherius II. pius ac iustus vir, ac in omni virtutum genere nobilis, institutus est Traiectensium Episcopus, anno domini 541. anno Imperii Iustiniani primi 14. Præfuit annis 5. & post mortem in superiori Traiecto tumulatus est. Fuerunt hi quidem superiores Episcopi, viri excellentes, verum quod eorum præclara facinora ad nos non peruenerunt, veterum debemus scriptorum incuria.

XI.

Domitianus, ex Gallia partibus & honestis & præclaris parentibus procreatus, cæpit anno domini 544. Hic cum in Galliarum prouinciis, & præcipue Aquitanicis regionibus, Paganis verbum vitæ prædicaret, & diuersis pol-

leret virtutibus, ab omni Clero & populo vnanimiter eligitur in episcopum Traiectensem, ipso tamen reniteate. Huic à rege Francorum Hereberto in Synodo Aurelianensi, prædia, castella, & quæ Tungrensis Ecclesiæ erant beneficia, & post eius destructionem à pluribus direpta, ad sedem suam Traiectensem concessum est transferre. Hic multis bonis tempore suo ditauit Ecclesiam. Hæreticorum fuit malleus insignis. Duobus regis Franciæ Comitibus interfecit. Eius tempore ingens fuit annona caritas, ipse Deo fertilitatem obtinuit: Draconem agricolis multum nocentem, interfecit, & fontem agris admodum salubrem, excitauit. Anno pontificatus sui decimo sexto, Christi 559. ad dominum migravit. Sepultus est honorifice in Ecclesia Hoyensi, Beatæ Mariæ Virginis.

XII.

S. Monulphos Canonicus honestissimus, apud sanctam Seruatium, filius Dionanti, cæpit anno domini 560. sub Iustiniano Lanno 33. sedit autem annis 33. Hic cum hæres esset oppidi Dionantensis, illius ac aliorum omnium prædiorum suorum sanctum Seruatium scripsit hæredem. Templum nouum super reliquias diui Seruatii construxit in altiori loco. Ecclesiam quoq; Traiecti in honorem sanctæ Mariæ fundauit. Seruatius sedem episcopalem Tungris transtulit Traiectum, & interea vsque ad sanctum Hupertum decem ibi resederunt, quorum hic fuit primus, Hupertus postremus. Voluit autem fratres sancti Seruatii honeste ac frugaliter viuere, vt suo Collegio veluti monasterio uterentur.

Fuit hic Episcopus magnæ sanctitatis, qui migravit ad Christum decimo septimo Calend. Augusti, cum ante obitum suum Clerum ac populum summa diligentia de sua salute monuisset ac docuisset. Sepultus est in medio choro diui Seruatii Traiecti.

XIII.

S. Gandolphus ducis Lotharingiæ filius, cæpit anno domini

domini 600. anno autem Mauricii Imperii 17. seditque an-
 nis 8. Hic Christi Euangelium diligenter prædicavit, &
 multos ad vitæ pietatem, simulq; religionem fidei adduxit.
 Hic quoque, ut antecessor suus, Tungrim præsumpsit in-
 staurare, verum cum rem vterque inconsulto attentaret,
 artifices, quos operi præesse voluerunt, lupi deuorave-
 runt, & totum opus diei nocte fulmine periit. Non enim
 fuit diuinæ voluntatis Tungros restaurare. Cumque hoc
 diuinus Episcopus, vir iuxta domini voluntatem, animad-
 verteret, facile à cæpto quieuit, & inde Traiecti se conti-
 nuit. Cum autem mortem vicinam cognosceret, ad eam
 totum se composuit. Obiit igitur anno salutis 608. sepultus
 est iuxta suum antecessorem S. Monulphum. Carolus Ma-
 gnus Christianissimus Imperator, cum ad dedicationem
 suæ magnificentissimæ basilicæ Aquilgranensis, tot adesse
 voluit Episcopos, quot in anno dies, id est 365. & duo de-
 essent, Monulphum & Gangolphum (aiunt) è suis sepul-
 chris seu latebris emeruisse, & illic ingenti gaudio affuisse.
 Peracta autem dedicatione, & à Leone 4. Summo Ponti-
 fice præsentate, accepta benedictione, omnibus admiranti-
 bus recesserunt, & sua mausolea repetierunt. Testatur D.
 Petrus Canisius in suo Martyrologio, ex aliis sacris hi-
 storiciis.

XIV.

S. Perpetuus, ducis cuiusdam filius, cæpit anno domini
 608. agere Ecclesiæ mystagogum, Phocæ Imperatoris
 tempore, & præfuit annis tredecim. Gubernavit summa
 cum laude & pietate. Obiit pridie Nonarum Nouembr. Se-
 pulchus est in oppido Dionanti, in Ecclesia sancti Vincentii:
 inde translatus, ac in Ecclesiam eiusdem oppidi Beatæ Vir-
 ginis Mariæ repositus, qui multis atque magnificis claruit
 miraculis.

XV.

Ebrigisus siue Ebrigisus, ad Ecclesiæ gubernaculum

ascitus est anno domini 621. sub Heraclio Imperatore, anno nono, & præfuit annis quatuordecim. Fuit naus ex Tungrensi vrbe, ex nobilissima familia, & in literarum diuinarum lectione etiam summos excelluit Doctores. A morte sepultus est in Coloniensi diœcesi, in quadam villa. Hic per annos trecentos latuit, & tempore B. Brunonis primi Archiepiscopi Coloniensis innotuit, qui illum Coloniã transtulit, & in Ecclesiam sanctæ Cecilie iuxta D. Euergislum, cuius fuerat Diaconus, reposit.

XVI

Ioannes Episcopus, qui ob nimiam mansuetudinem & animi lenitatem, dictus est Ioseph, cœpit anno domini 635. Heraclii Imperatoris tempore. Insistebat agriculturæ, non ob penuriam, cum diues esset valde, & nobilis, verum ne otio torperet, vnde multa Ecclesiæ in eleemosynas, ac prædia contulit. Cum huiusmodi instaret operibus, peregrinus quidam ad eum venit: Ecce, inquit, opera tua & eleemosynæ placent Deo: Hæc tibi nunciare missus sum. Sedes Traiectensis Ecclesiæ vacat, & eo honore te Deus statuit sublimare. At ille nouitate rei valde obstupuit. Reputabat se indignum & ineptum ad Episcopatum, quod literas non didicisset. Ad hæc ille: Qui cuncta potest, & qui aperuit os asinæ, ipse te scientia potest implere.

Cum gens Traiectensis vna cum Dagoberto rege esset congregata, hic diuinitus eligitur in Episcopum, qui in eo Prælatu sancte & laudabiliter annos sex vixit. Sepultus est in castro Hoyensi, in sacello SS. Cosmæ & Damiani, quod ipse construxit. Postea à Ioanne trigesimo septimo Leodiensium episcopo, est translatus, & in altari eiusdem sacelli reconditus. Vxorem habuit, quam cum factus esset Episcopus, in Sanctimonialem apud Albas Dominas Leodii consecrauit.

XVII

S. Amandus Ducis filius apud Aquitaniam, cœpit anno domini

domini 641. Seipsum in quadam cellula apud Bituricas
 incluserat, & in ea annis quindecim in maxima vixit absti-
 nentia. Innotuit regi Galliarum Dagoberto, qui eum crea-
 uit in Galliis episcopum, & postea cum eum asperius ob-
 crimina nonnulla increpasset, à se eum repulit. Secef-
 sit ille irato rege, & venit Gandanam. Cum autem vi-
 deret populum illum adhuc gentilitiis culturis deditum,
 suis continuis concionibus eum ab eis ad Deum verum
 conuertit.

Huius tempore fuit Bauo ille, ex illustri ducum Austrā-
 horum familia. Cum autem à religione Christiana esset
 alienus, S. Amandus eum conuertit, qui tandem, cum
 omnia Christi amore deserere, docuit. Factus est eo aucto-
 re, Clericus, qui inde totum reliquit mundum, & solitariæ
 vitæ factus est sectator. In vita sanitarum gloria mire ex-
 celluit. Cum autem infirmari sanctus Bauo cœpisset, à
 sancto Amando deuote suscepit Sacramenta Ecclesiæ, &
 in eius presentia ac aliorum bonorum virorum, sanctam
 animam exhalauit. In exitus sui hora sanctæ Gertrudi vir-
 ginis apparuit, petens, vt corpori condiendo linteamina
 subministraret necessaria. Gandam eius sumptibus atque
 impensis fundatum est monasterium, in quo à sancto A-
 mando sepultus est, qui multis à morte coruscavit mira-
 culis. Amandus Dagoberti baptizauit filium, & huius regis
 auctoritate factus est Traiectensis episcopus, & à Martino
 summo Pontifice, cui multum erat familiaris, confirma-
 tus. Cum huic Ecclesiæ summa laude & multis concioni-
 bus per triennium præfuisset, & populum, tum quoque
 Clericos suos videret incorrigibiles, alium in locum suum,
 scilicet Landoaldum, virum bonum & sanctum, substituit,
 ipse ad monasterium Elmonense se contulit. Vixit in mo-
 nastica vitæ rigore, multis annis, qui ætatis suæ nonagesi-
 mo, in domino feliciter obiit. Multa monasteria tum fun-
 dauit, tum vt alii fundarent, author fuit. Eo quoque in-
 stigatore, Itta Pipini ducis relicta vidua, Niellanum mo-
 nasterium, cui eius filiam S. Gertrudem, quam sacro vela-

bbbb

mine consecrauit, præfecit, condidit. Corpus eius longo tempore incorruptum inuentum, qui etiam multa fecit miracula.

Fuit & alius Amandus Archiepiscopus Wormacensis, qui magna religione ac miraculis claruit.

His temporibus fuerunt virgines Aldegundis, sicut Waldetrudis, neptis sanctæ Gudulæ, quæ Bruxellis conseruatur, Virgines Deo deuotissimæ. Fundarunt monasterium Malbodium, quod hodie est oppidum Hannoniæ, & Collegium Canoniarum nobilium Virginum.

Sancta Adeltrudis, virgo pia: huius reliquæ etiam ex Hasbania translata sunt Gandauum.

Amelberga virgo nobilis, pulchra, sed fide & virtutibus nobilissima, ex Ardennia nata. Tandem cum vitam in conubio sanctissime transgressisset, anno salutis atque redemptionis humanæ 773. mortua est, quæ modo Gandauum requiescit.

Dympna virgo & martyr Christi. Venit hæc cum suo Catechista sancto Gereberno presbytero ex Hybernia in Brabantiam, ibique à patre, cum eius iniquæ non vellet obtemperare voluntati, anno gratiæ 700. decollata. Requiescit in parochia Geele. S. Gerebernus ab eodem tyranno interemptus, requiescit in Zonsbeck, Cluuenti terra.

XVIII.

S. Remaclus in Bituricensi Episcopatu natus, ex illustri familia. Educatus est bonæ indolis Remaclus, à beato Salpitio, inde beati Eligii optimi viri disciplina in Ecclesiasticis ac monasticis ritibus eruditus. In his semper felicissime proficere visus est. Reuocatus est ad Regis palatium, qui multis fuit in eo solatio. A rege Francorum post S. Amandum ad Traiectensem sedem inuitus compulsus est. Hinc Christus tantam verbi sui gratiam largitus est, vt omnes ei promptissimos sese ad obtemperandum exhiberent, & nemo esset, qui non ex animo eum diligeret, & omnes se ad eius

ad eius doctrinam conformare pro viribus satagebant. Nulla erat in eius moribus arrogantia, magna humilitas ac benignitas. Multorum fuit cœnobiorum fundator, & Rector, in quibus multos insignes viros Ecclesiæ summe viles instituit & promouit. Sanctum Trudonem generosum, per Clodolphum Episcopum Metensem institui plenissime in pietate curauit. Omnes monebat, vt à blandimenti mundi ac lenociniis carnis sibi cauerent, à curis seculi sese subducerent, fraternæ paci & concordiæ studerent, viam mandatorum Dei inoffenso pede tererent, mundum totum ac eius cupiditates fastidirent, cœlestia mente & actione consecrarentur & appeterent. Sub eo duo monasteria in Ardennæ finibus celeberrima condita sunt per Sigibertum regem Franciæ, Malmundarium & Stabulanum. Monasticæ vitæ desiderio, abdicato Episcopatu, ipse toti valedixit mundo, & Theodardum substituit. Malmundarium dicitur, quod locum illum à malorum spirituum infestatione mundauerat, quasi à malo mundatum. Stabulanum, quasi stabulum fidelium animarum. S. Trudo construxit cœnobium & omne suum patrimonium, quod erat amplissimum, in illud contulit, atque in eo vixit solitarius & tranquillus. Fuit anno 628. obiit ætatis 65. requiescit in suo oppido ac monasterio. S. Remaclus à morte in suo monasterio eoruscans miraculis, honorifice sepultus est. S. Eligius pugnabat contra infidelitatem in territorio Antuerpiensi & multos erroneos ad Deum saluatorem, conuertit. S. Bucherius Aurelianensis Episcopus vir pius & apud Deum inculpata vitæ: Verum Carolus Magnus nimium delatoribus credulus, virum iustitiam & sanctum damnauit exilio. Quam calumniam vir innocens ad finem vitæ patienter tulit. Sed Deus omnium bonorum retributor, & cordium scrutator solus, quanti apud Deum fuerit, crebris miraculis post mortem eius testatus est. Requiescit modo in cœnobio Trudonensi in Brabantia.

S. Theodardus natus in Gallia, ex nobilibus parentibus, qui arctam vitam, cuius fructus est æterna merces, sibi sequendam proposuit. Proposuerat autem semper optimos quosque viros quorum conuersatione emendari posset, sequendos. Sigibertus rex Franciæ 12. condidit monasteria & his omnibus S. Theodardum præfecit. Inde S. Remachus eius præceptor, abdicato Episcopatu, Leodiensi ut tranquilliores haberet vitam, se ad Stabulum conuulit monasterium. Consensu igitur totius Ecclesiæ hic Theodardus dioceseos illius Tungrensi. suscipere coactus est gubernaculum, & sancto Cuniberto Colon. Archiepiscopo consecratus. Hic quod verbo docebat, exemplo vitæ impleret declarauit. Molestabat autem eum mirum in modum, multas ab Ecclesiâ abalienatas esse possessiones, à domesticis, qui hostes erant atrocissimi, & huic violentiæ nullum fuisse, qui ausus fuisset reclamare. Cogitauit vir Dei, se non mercenarium, sed agere pastorem verum, quare vitam ipsam, quo nil charius, pro ouibus ac ecclesiâ iure protendere se obligatum seiebat, quam obrem bona temporalia a que ut æterna recuperare & vindicare suum est arbitrius. Dum igitur omnia, quæ Ecclesiæ erant, repeteret, multorum incurrit indignationem. Inde improbi nebulones virum sanctum aggrediuntur, luporum instar prope pagum Alsatium haud procul à Spira eum contumeliosus afficiunt, prosternunt, caput in frustra secant, dilaniant, ac misere trucidant. Sic gloriosus hic Pontifex pro Christi ecclesiâ impiorum gladius occubuit. Verum Deus preciosam eius mortem in conspectu suo fuisse declarauit.

S. Lambertus eius successor semel a que iterum pro corpore profectus, tandem obtinuit, & Leodium cum summo gaudio & exultatione attulit. Reliquia sanctorum erant apud veteres in summa veneratione, utpote qui eorum virtutes crebro experti fuerant. Legimus in historia Dni Kaliani, mortuis illis piis viris, ac in stabulo clam sepulsi.

mentra nec stercus nec vrinam in eo reddidisse, honorem
martyribus exhibentia.

S. Donatianus episcopus Remensis, vir in omnigenere
vtratum exornatus, Brugis requiescit, intercessor apud
Deum promptissimus.

XX.

S. Lambertus ex Traiecto, insigni ortus profapia. Pri-
mum præceptorem habuit Landoaldum, virum sanctitate
& eruditione clarissimum. Inde traditus est Theodardo
Episcopo Traiectensi eximio. Eo per martyrii palmam ad
supernos translato, populus Traiect. de fide tractabat
Pastore. Lambertus hic diuinitus est oblatus, quo in terris
sanctior nemo inuentus est. Perducitur licet inuitus & plu-
rimum reluctans ad Episcopatu. Ad eum igitur admotus,
vixit sanctissime. Fuit omnibus tum ipsi Childerico, Regi
Francorum charissimus. Verum rege interfecto, Lam-
bertus ab impiis quibusdam inuidia diaboli, miro modo
infectus est & à sede sua sine causa, deturbatus. Rex enim
Franciæ Bodillam, virum insignem & nobilem ad palum
ligandum, flagrisque cadendum iubet, quod dum facit,
maius in se suorum concitat odium. Hic grani affectus in-
iuria vicisci statuit: itaque coniuratione facta, dum in ca-
sylia, quæ ad Calam Parisiorum vicum est, rex venatur,
illum ex insidiis ad vesperam adoritur & interimit. Idem
continuo facit vterum gerentis Regina. vterque in æde D.
Germani à pratis sepultus est. acta hæc annum domini cir-
citer 679. Interim dum sanctus Lambertus exulat, Pharamundus
quidam, homo flagitiosus, data pecunia, Pontifi-
catum, multum dolente populo, consecutus est. Verum
Lambertus omnia ferens moderate, ad Stabulanum mo-
nasterium, ad sanctum Remaclum concessit, ibique sub
monastica vitæ rigore annis 7. vixit. Verum inde Deo vo-
lente, & Lambertus omnium congratulatione ad suam
Ecclesiam reuocatus est, & Pharamundus infælix, tota di-
uicie profligatur. Hic iam quasi de nouo vitam suam re-

formabat & in omni virtutum genere seipsum exercebat. Profectus est in Texandriam & totam illam provinciam plane ad Christi fidem, conuertit. Videbat optimus antistes sibi de suis ouibus reddendam rationem, quare omnium voluit habere respectum. Pipinus princeps Plectrudi legitimæ vxori superduxit pellicem Alpaidem, & huius sceleris eum admonuit ac redarguit Lambertus quare Dodo frater ipsius Alpaidis ei insidiatus est, & cum aliis quibusdam eum inuasit & intra domum Ecclesiæ interfecit. Cum eo duo illius nepotes, Petrus & Andolerus & multi alii interficiuntur. Eius sacrum corpus pauci tandem, qui illorum sicariorum manus euaserunt, nani celesiter imposuere, & Traiectum aduehentes, in Apostolorum Principis ecclesia honorifice tumularunt. Verum Dodo homicida dignas suæ iniquitatis pœnas luit, qui ob nimium fœtorem viuis in Mosam proiectus est, & omnes, qui neci illius consenserant, intra anni spatium misere interierunt. Alpais autem, ob quam istud accidit martirium, ingressa est monasterium & pœnituit de crimine, quæ Comitatum suum Leodina Ecclesiæ submisit. Corpus sancti Lambertipost 13, annos translatum est & plane incorruptum inuentum, reconditumque est Leodii, quæ metropolis est ecclesia. Corpus illius nulla pellex potest contingere. Hoc quoque tempore Frisii ad Christianismum inducti sunt.

§. Ermelindis virgo in Brabantia in villa Odencar equiescit. Vixit hæc sanctissime & mortua est in regulari obedientia & mira abstinentia, vnde miraculorum gloria innotuit.

§. Evermarus religiose viuens, ab impiis, qui bonis actibus inuidere solent, innocenter occisus est & martyre Christi effectus. Dominus Deus eius mortem fuisse in conspectu suo pretiosam crebris & insignibus miraculis declarare dignatus est. Requiescit modo in provincia Tungrensi.

§. Rayneldis soror S. Gudula virginis, quæ Broxellis requi-

requiescit. Hac profecta est ad terram sanctam, & omnia
sacra loca, quæ Christus saluator in terris obambulauit, vi-
sitauit & deuote perlustrauit. Reuersa inde cum multis re-
liquis ac cum suis consanguineis viris sanctis, Grimoaldo
& Gundolpho, ob fidem Christi ab Arrianis martyrii co-
ronam accepit. Requiescit hæc in Brabantia,

XXI.

S. Hupertus Bertrandi ducis Aquitaniæ filius, tempore
Theodoricæ Regis Francorum. Fuit autem à fide prophanus,
verum vita integer & in pauperes velut alter Corne-
lius Centurio beneficus. Cum suo more die Parasceues,
renatione esset occupatus, Christus ei in forma crucifixi,
inter cuiusdam cerui cornua, apparuit. Hac occasione Hu-
pertus ad verum Deum est conuersus. Concessit ad san-
ctum Lambertum episcopum Traiectensem, qui eum in
fide Christi & vera religione diligenter & perfecte in-
struxit. Inde bona sua in pauperes distribuit, & in eremum
cessit, & vitam satis arctam annis aliquot duxit. Contu-
it se angelica admonitione Romam, & à sancto Sergio
Pont. Max. diuina manifestatione (Lamberto iam mar-
tyrio coronato) Traiectensis Ecclesiæ est ordinatus Epi-
scopus. Aurea clauis & stola ei data est, qua potestas absol-
uendi & ligandi significata est. Cœpit igitur anno domini
700. præfesse. Hupertus hic sedem Episcopalem à Traiecto
Leodium transtulit. Ecclesiam sancti Petri ædificauit & in
ea monachos ex Stabulensi monasterio posuit. Ecclesiam
beate Mariæ primariam & cathedralem in honorem D.
Lamberti construxit, & in ea viros doctos ac modestos,
quos canonicos vocamus residere voluit. Nomen huic ci-
uitati Leodium impoluit, cum antea Legia vocaretur. Præ-
fuit annis 30. optime ac cum summa pietate, & in extrema
senectute plenus bonis operibus, fœlicissime ad Domi-
num migravit, ac relatus Leodium in diui Petri Ecclesia,
quam fundauit, ante altare diui Albini repositus est. De
eius translatione dicetur in alio loco. Hic infidelium

reliquias per Brabantiam ac Ardennam profligauit & totam patriam ad Christum conuertit.

II.

Sanctus Floribertus D. Huperti filius & in cathedra successor. Fuerat antea Abbas Scabulanus, & D. Petri monasterii administrator, Collegii summi Præpositus Leodienfis, cœpit anno Domini 731. Hunc diuus Remaclus in suo monasterio educarat ac optime instituerat, Remacii pietatis forma multos etiam nobiles ex aliis nationibus adduxit. Hic à patris probitate minime degenerauit, qui Ecclesiæ optime, vita & possessionibus prospexit. Pater tuus multa bona temporalia Ecclesiæ assignauerat, quæ hic omnia rata habuit & auxit, qui Canonicis, quos pater instituerat, decem addidit. Postremo plenus sanctitate anno Domini 755. in Maio ex hac vita discessit, sepultus est Leodii in primario templo. Noitgerus Episcopus eius corpus transtulit anno 250. post obitum.

Sanctus Gerulphus ex Flandria ortus, qui vitam mortalem ad Dei honorem & salutem suæ animæ instituit. Sacerdotes Christi summo semper honore prosecutus est. Tandem à suo susceptore ob incredibilem pietatem, martyr factus est.

S. Hunifridus Episcopus Flandrensis vir pius & deuotus. Corpus eius translatum est ad Ecclesiam Iptensem, cum destructio Maurinorum sub Carolo V. facta est.

III.

Falcarius filius Comitis Louanienfis antea summi Collegii Præpositus, anno Domini 755. adeptus Pontificatum Leodiensem. Hic ad hoc deputatus munus Ecclesiam iam recens Leodium translata, tum bona vita, tum opibus illustriorem reddidit. annis enim nouendecim sub Carolo magno religiosissime præfuit, & à morte in Collegio diui Lamberti Leodii sepultus est.

IV.

I V.

Agilfridus vir præclarus ac nobilis Burgundionum ducis filius, qui in palatio Caroli Magni fuerat diu conuersatus, anno gratiæ 769. in Episcopum legitime assumptus est. Fuit ipsemet Doctor & viros doctos in summo habuit pretio & honore. Erant tum temporis aurei principes, quare potentia alios præcellebant, ita quoque virtutibus aliis præluere suarum partium arbitrati sunt. Sunt autem nunc (pro dolor) alia tempora, & alij mores. Regem Desiderium ex Italia fugientem, vna cum vxore ipse Leodij hospitio suscepit, & humaniter tractauit. Ecclesiæ autem suæ Leodiensî & bona multa & priuilegia acquisiuit. Anno domini 784. mortem incurrit, & Leodij sepultus est.

V.

S. Gerbaldus ducis Bavarix filius anno Domini 785. præfuit, ac annis 26. gubernauit. Celebratum est Aquisgranæ concilium, vbi multi affuerunt Episcopi, vbi hic non potestremus fuit. Ordinatus est Cardinalis & Leonem tertium venientem in Germaniam humanissime excepit. Obiit autem anno salutis 809. & Leodij in summo templo tumulatus est.

V I.

Waliandus Adolredi Comitis Ardennix filius, incepit præesse anno Domini 811. Sedit ad clavum Ecclesiæ 18. annis. & illud monasterium celeberrimum, in Ardennia, quod modo est S. Huperti, construxit & religiosis monachis de Ordine D. Benedicti, annuente Leone Pontifice ac Hildebaldo Archiepis. Colon. commendauit anno Domini incarnationis 825. Anno vero Pontificatus sui 14. Corpus sancti Huperti à Leodio ad Andagium cœnobium transtulit, post annos 75. ex quo in Ecclesia Sancti Lambertî transpositum fuerat. Monasterium illud anno Domini 1572. per Principem Auriacum, id est, Gusicum in sanctorum exercitum, quum infaustum bellum contra Regem

bbbbb 5

Hispaniarum gererent, ingentia damna, incendio, & sacrilegio, passum est. Episcopus hic Vvalcandus à morte pultus est in Ecclesia Saluatoris, quam edificauit, prope Andagiuense monasterium, in villa, quæ Siraminus campus appellatur.

VII.

Pirardus Comitis cuiusdam filius, anno domini 829, præesse cœpit, & gubernauit annis duobus. Ecclesiam S. Caprasij martyris fundauit, prope Ecclesiam D. Pauli Leodij, atque duodecim ibi religiosos residere voluit. à morte Leodij consecutus est sepulturam.

Circa hæc tempora fuit S. Hildegundis virgo, Ordinis Cisterciens. Schonaugiæ. Casarius monachus huius vitam descripsit. Fuit & S. Himelinus Confessor, qui fuit B. Rumoldo propinquus, obitum eius Deus miraculis multis mirificauit. Requiescit in Brabantia iuxta Thenas.

VIII.

Hircharius Comitis cuiusdam filius, ad ecclesiam Leodiensem Episcopus promotus est, anno domini 831. & annis 25. optime præfuit, siquidem vir fuit in Deum valde religiosus. Huius tempore festiuitas omnium Sanctorum in Ecclesia celebrari cœpit, quam ipse in sua diœcesi primus celebrari iussit. Cum per mortem esse in terris delinere, apud D. Lambertum sepultus est.

IX.

Franco monachus Lobienfis, doctrina & religione conspicuus, Theologiæ professor, anno domini 856. inii Pontificatum. Sub hoc fuerunt Nortmanni, qui totam Germaniam vastabant misere, & huic Ecclesiæ non parcebant. Franco hic aliorum principum præsidio eis restitit, deuicit, atque ex sua ditione profligauit. Effecit vt Episcopus Leodiensis simul esset & Abbas Lobienfis, quod tamen D. Noitgerus reuocauit, qui liberam esse voluit electionem Abbatis. Præfuit hic Leodiensi ecclesiæ an. 48. summa cum

cum laude. Interea contra suos hostes semper bella gerere coactus est, & cum iam eos deuicisset, ac maximam auri & argenti ex iis prædam tulisset, à sacro deinceps abstinuit. Obiit 7. Idus Ianuarij, & sepultus est in ecclesia S. Lamberti. Fuit princeps magnificus, qui ecclesiam suam opibus & privilegijs illustriorem reddidit. Effecit apud Imperatorem Arnulphum vt Mechlinia cum omnibus suis attinentijs Ecclesie Leodinae assignaretur. Tempore quoq; S. Seruatij, Comes quidam Louanienfis, cum sancti viri precibus satisfactionem obtinisset, gratitudinis ergo, dimidiam partem curatæ Traiectensis S. Seruatio ac posteris eius assignauit, quam legationem hic renouauit. Quam partem in hodiernum usque diem Leodienses Præsules iure sibi vendicant.

X.

Stephanus, Comitis filius Sabinensis, Theol. professor ac poeta insignis, ex Canonico Metensi factus est Episcopus Leodiensis an. dom. 904. Sedit ad gubernaculum ecclesie an. 18. Fuit apud Carolum Caluum Imper. in magno pretio, & ab eo, quæ voluit, facile obtinuit. A morte Leodij sepultus est in ecclesia maiori S. Lamberti.

X I.

Richarius Hannonienfis Comitis filius, Abbas Prumiensis & Stabulanus, à Carolo Simplicere rege Francorum, per auctoritatem summi Pontificis Ioannis 10. ordinatur Episcopus Leodiensis, repudiato Hilduino, qui data pecunia Duci Gisleberto Bullonienfi ab eo sibi Episcopatum ambiebat. Cœpit autem hic ann. Christi 922. & annis 22. præfuit. Hic Ecclesiam D. Petri ad pedem Montis publici sitam per Nortmannos destructam tempore Franconis Episcopi, reparauit, & in instaurandis ædificandisque ecclesijs multum profuit. Barbari enim muleum damni dedere per totam regionem in templis, quæ hic pius pater denuo reparauit. Legem tulit Abbatibus Collegiorumque præfectis, vt essent frugales in expensis, hospitaes, vt sacris iuris, & pietati religiosis sedulo operam darent, non

luxui, non otio, non ambitioni vacarent. Voluit ut singulis semestribus coram eo redderent rationem. Quod cum facerent, immensum sibi sensere accrescere emolumentum. Lex illa modo negligitur, ac exulat, verum multorum cœnobiorum magno detrimento. Præfuit laudabiliter annis 24. & inter mortales esse desijt. qui Leodij sepultus est in sacra æde diuo Petro.

XII.

Hugo ex Abbate D. Maximini apud Treuitos, quod officium annis 12. optime gesserat, anno dom. 946. factus est legitime Episcopus Leodiensis, præfuit huic Ecclesiæ annis tribus. Erat singulari ingenij dexteritate & prudentia præditus. A morte apud S. Lambertum tumultus est.

XIII.

Farabertus S. Pauli Comitum filius, fuit ante Abbas Prumiensis, & anno dom. 946. ad Ecclesiæ Leodiensis fastigium promotus est. Construxit nonnullas Ecclesias Leodij, nempe D. Andreæ iuxta forum, S. Georgij, & S. Catharinæ ab aliis cõstructas & demolitas, ipse reparauit. Præfuit annis 6. & sepultus in crypta S. Lamberti Leodij.

XIV.

Ratherius monachus Lobienfis, ex Episcopo Veronenfi per D. Brunonem Archiepiscopum Coloniensem ad hanc Leodiensem anno gratiæ 954. constitutus est. Erat vir doctus, at dum nimium esset mordax, & hominum vitia traduceret, imo nec potentibus parceret, factus est odiosus. Anno secundo ab Episcopatu expulsus est, & apud suos monachos fratres vixit pie annos 9. Ecclesiæ redditibus sustentabatur. Scripsit nonnulla opuscula, de Corpore & Sanguine Christi, de Prædestinatione & Sermonum opus. Claruit Henrici Imperatoris primi temporibus. Variam fortunam expertus est.

S. Liuinus, cum esset ordinatus Episcopus, currendo per Belgium, populum illum continuis concionibus ad Christi re-

si religionem adduxit. A quibusdam protervis hominibus anno domini 633. necatus est. Absciderant illius linguam, & ramentum nihilominus ille loquebatur. Illius sanctissimi reliquiae Gandavi requiescunt.

S. Libertus martyr Christi, qui in vita cum post mortem, venerabilis in signis fuit. Tempore Hunorum apud S. Trudonem in Hasbania ante altare in templo vitam amisit.

X V.

Baldricus filius Comitis Montensis, & Doctor insignis, cepit anno domini 956. Praefuit tribus annis. Sepultus est in crypta S. Lamberti.

X V I.

Eraclius Praepositus Bonnensis anno Domini 959. & praefuit annis 12. Fuit oriundus ex Saxonum ducibus, & literis, quibus non mediocriter erat imbutus, Colonia vacauerat. Hic multas scholas in sua provincia instituit, tum quoque in monasteriis religiosos, D. Brunonis Colonien- sis Archiepiscopi exemplo, bonis studiis vacare voluit. Gaudebat scholasticis disputationibus interesse, qui ipse- met aliquando praefegit. Cum aliis negotiis impediretur, literis ludimagistros ad assidua studia cohortabatur. Sum- mus erat apud Otthonem Imperatorem Rom. & Bruno- nem Coloniensem Archiepiscopum D. Martini Basilicam construxit, atque ex propriis redditibus 50. Canonicos sus- tentabat. Ipse D. Laurentij monasterij extra muros iecit fundamenta, verum morte praeventus, opus imperfectum reliquit. Denique ex mortalibus sublatus, in Basilica D. Mar- tini, qui de Ecclesia optime est meritus, sepultus.

X V I I.

Rogerus sive Notgerus Suevus, ex illustri familia or- tus, scientia & moribus clarus, a D. Gerone Colonien. Ar- chiepiscopo, consensu Leodiensis Capituli, anno domini 972 consecratus est, & praefuit summa cum laude annis 50. Cum videret summam aedem D. Lamberti ob vetustatem

ruinosam, diruit, & nouam ac robustiorem construxit, & ibi 60. Canonicos residere voluit. Templū B. Mariæ, quod ad Gradus dicitur, fundauit. Palatium Episcopale ipse aspiciatus est, & ciuitatem ipsam egregio muro cinxit. Laurentianum monasterium, quod suus antecessor fuerat aspiciatus, absoluit. Caprimontanam arcem, quod timebatur vrbī inde, demolitus est. Verum quid de isto præclaro Episcopo multa referemus? Fuit absolutus antistes, qui multas sacras ædes, Collegia, monasteria instituit, & dotauit. Datus est omnium Principum sententia Ottoni adolescenti tutor, qui postea factus est Imperator Romanorum, & dictus Otto tertius, Mosam in urbem induxit, & in communes vsus ciuitatis Leodiensis redegit. Ecclesiæ bona in tres diuisit partes, vnā sibi retinuit, alteram Ecclesiæ ac monasteriis, tertiam militibus, qui armis Ecclesiam defenderent, assignauit. Eius tempore cum Gandauenses in suum Principem insurgerent, vt pateret, author fuit. Tandem hic Noithgerus, qui de omnibus fuerat optime meritus, Id April pie obiit. Sepultus est in Ecclesia S. Ioannis Euangelistæ ann. salutis 1007.

XVIII

Baldricus II. filius Ludouici Comitis Loffensis, Archidiaconus Campinæ consecratus est in Episcopum Leodi ab Archiepiscopo Colonien. S. Heriberto an. salutis 1008. Fuit vir valde pius, in monasteria ac ecclesias admodum liberalis. Cœperat adificare castrum Hugarden, verum Comes Louantensis opus illud impediuit, & hac ratione inter Comitem & Episcopum exorta sunt inimicitie. Commissum est prælium & ab episcopi parte trecenti desiderari sunt, & hac ratione diui Jacobi monasterium in D. Benedicti honorem, vt ibi mortuorum in prælio, iugis esset memoria, construere cœpit. Cum annis 11. præfuisset, mortuus est, & in suo monasterio sepultus. Collegium D. Barcholomei à præposito sancti Lamberti, D. Gottschalco, constructum est.

S. Wolbo-

X I X.

S. Wolbodo filius Comitis Montensis, legum Doctor, Decanus D. Martini Ultraiectensis, ab Henrico S. Imper. ex monasterio abstractus, factus est eiusdem aulae Cancellarius, & ab eodem postea Leodiensis Episcopus anno domini 1018. constituitur. Erant inter sanctum Henricum Imperatorem, & S. Herebertum Archiepiscopum Colon. diaboli invidia, nonnullae excitatae inimicitiae, quas hic Episcopus composuit, ut Imperator suam agnoscens culpam, virum Dei Herebertum summe inde veneraretur. Fuit autem hic Episcopus valde religiosus, in pauperes liberalissimus. Praefuit admodum diligenter annis 7. & cum iam vicinam cognosceret mortem, petiit multos adesse honestos Sacerdotes, eorum preces expetiit. Noluit in molli lecto cubare, verum vile stragulum sibi substerni voluit. Satanam nihil iuris in eum habere, professus est. Pissimus Episcopus à seculo migravit. In monasterio D. Laurentij, quod instauravit anno salutis 1025. Sanctus Mauranus Diaconus & martyr requiescit in Baduwich oppido.

X X.

Durandus Henrici II. Imperator. Cancellarius, incepit anno domini 1025. Fuerat alius quidam Godescalcus nobilis à Capitulo designatus, verum hic, quod videret Imperatorem in Durandum propensorem, cessit. Fuit autem Durandus ex humili loco & genere natus, & quia Ecclesiae parum utiliter praefuit, non bene audit. Cum annis 3. praefuisset, & non satis prospexisset Ecclesiae, vitam hanc amisit, sepultus est apud Sanctum Lambertum. Fuit autem alius quidam Durandus de Ordine Praedicatorum acerrimus impugnator D. Thomae qui fuit anno 1320. S. Gummarus vir Deo amabilis, qui in vita sua multa fecit miracula fontem suo baculo e terra produxit, Requiescit modo Lyræ.

S. Guido Germanus, confessor Christi, hic accuratissime corpus suum domabat ieiuniis assiduis, omnem levitatem semper euitans. Profectus est Romam, & inde Hierosolymam. Deus ingenti lumine in obitu eius ostendit sanctitatem. A morte claruit miraculis. Obiit anno Dom. 1111. Anderlaci eius conseruantur reliquia.

S. Gerlacus ex milite factus est sanctus eremita. Quiescit sesquimiliario à Traiecto in monasterio Virgionum Præmonstratensis Ordinis, quod Sancti Gerlaci dicitur. Vbi multis miraculis ad nostra vsque tempora claruit.

S. Godoleua martyr, à propriis famulis, ob nimiam probitatem suam, mariti sui Bertulphi iussu, anno Dom. 1070. strangulata est. Requiescit non procul à Bergis.

X X I.

Reginardus cœpit anno Domini 1027. sub Ioanne Pontifice maximo 20. sedit autem ad gubernationem annis duodecim. Fuerat ex Colonienſi territorio, ex præclato ortus genere, maioris Ecclesiæ Coloniz Canonicus, Præpositus Bonnenſis, Tornacensis, ac Virduni Archidiaconus, atq; sancto Hereberto multum dilectus. Vterq; Episcopatus, Virdunenſis & Leodiensis vacabat, & Virdunentem apud Imperatorem Cōradum pecunia obtinuit, & Leodiensem per Capituli electionem acquisiuit. Cœpit tamen de ista sua temeritate pœnitere, & Romam profectus est, conquestum de scelere. Romanus Pontifex re examinata, voluit vt Leodiensem retineret, & si quid deliquisset atque peccasset, Ecclesias aliquot in delicti recompensationem erigeret, ac dotaret necessariis bonis. Reuersus promissum memor, diuini Martini Ecclesiam in Insula restaurauit, & D. Nicolai Basilicam auspiciatus, quam inde populus Leodiensis absoluit. S. Bartholomeo 8. addidit Canonicos superioribus. Pontem quoque lapideum super Mosam construxit sumptuosissime, & tres alios pontes minores. Eius

tempore

tempore fuit fames in orbe maxima, & ipse quotidie multos pauperes ex suis prouentibus liberalissime sustentauit. Sic bonus princeps suam temeritatem pauperum eleemosynis, vt Daniel regi Nabuchodonosor & Christus saluator Phariseis consuluit, recompensauit. Anno autem domini 1036. bonus & fidelis domini seruus diem extremum transiit, & sepultus est admodum honorifice in monasterio sancti Laurentij.

XXII.

S. Rumoldus Archiepiscopus fuit ex Scotia & omnia deseruit, & soli Deo & proximi salutem iuxta Mechliniam, praecauit. Vbi sic fidei rudimenta plantauit, vt merito Mechlinensium Apostol. habeatur. Anno domini 775. in feriis Baptistae duo sicarij dirum vulnus capiti eius infixerunt, vnde mox martyr migravit. Requiescit Mechliniae in sumptuosa tumba.

S. Othgerus mortuus est iuxta Ruremundam in ecclesia Montis Petri, & ibidem sepultus.

S. Ottilia quaedam ex numero vndecim milium virginum, quae Colonia translata est Hoyum, in ditionem Leodiensem, in monasterium sanctae Crucis, vbi multis signis & miraculis claruit.

S. Luigardis virgo, spreto mundo, ac carnis posthabitis blanditiis omnibus, in monasterio sancti Benedicti prope Tongros fuit Abbatisa & sanctissime vixit: multis se vigilijs & ieiunijs confecit. Habuit à Deo multas secretas reuelationes & assiduis precibus multa à Deo obtinuit. Eius sanctitatis fama erat celeberrima apud magnates. Mortua est anno Domini 1246. aetatis suae 64. requiescit in Aquinensi cenobio.

XXIII.

Richardus fuit filius Praefecti Geldriae, & maioris aedis Leodiensis custos, Cleri ac populi suffragis electus est antistes, qui cepit an. Domini 1037. Praefuit annis 5. & in eo tempore Parochialem Ecclesiam sancti Remigij condidit,

cccc

& Ecclesiam sancti Thomæ. Castrum pulcherrimum Diocesanense quoque extruxit. A morte sepelitur in monasterio sancti Laurentij. Qui olim Geltae præsidebant, dicebantur Præfecti, inde Tutores, postea comites, postremo anno Domini 1339. quo tempore & Iuliacenses, dicti sunt Duces, per Ludouicum quartum Imper. Bauarum creati.

XXIV.

Wazo filius Comitis Iuliacensis, qui an. Christi 1011. præesse cœpit annis 6. Fuerat Præpositus & Archidiaconus Leodiensis, & iam capularis senex, scilicet centum & quinque annorum, à Clero & populo electus. Præbendis tenues ipse auxit, & probitatis suæ non exigua signa reliquit. A morte in maiori Ecclesia sancti Lamberti sepultus est, cum annis 6. præfuisset.

XXV.

Theodoricus ducis Bauariæ filius, iuris vtriusq; Doctor, Henrici III. Imper. consanguineus, ab eodem Leodiensis Episcopus est constitutus, anno dom. 1048. sub Clem. II. & præfuit vitilissime annis 28. Corpus S. Domitiani transtulit Hoyum, & ibi in honorem matris Christi adificauit Basilicam magnificam, addens Canonicos 15. Hannoniensem Comitatum à Richilde Comitissa ac eiusdem filio Balduino suæ Ecclesiæ adiecit. Anno dom. 1075. viam viuæ carnis est ingressus, & Hoy sepultus.

XXVI.

Henricus dictus Pacificus, vita & genere nobilis, Archidiaconus Verdunensis, ortus ex Tullo. Sanctus Anno Archiepiscopus Coloniensis, hunc anno Domini 1075. consecrauit. Præfuit annis 17. Fuit vir valde mansuetus, & munere egregie functus est. A morte sepultus est in Ecclesia Hoyensi ante aram sancti Ioannis Baptistæ.

XXVII.

Otbertus ex illustri genere ortus, Præpositus sanctæ
Cruis

Crucis electus est canonice anno domini 1092. Præsuis
 autem annis 28. Erat tunc temporis illustrissimus ille Go-
 defridus de Bullion, dux Lotharingæ. Hic ob deuotionem
 cum aliis multis nobilibus profectus est Hierosolymam.
 Conuenit igitur cum Otherto Episcopo, vt traderet ca-
 strum Bullion fortissimum (vnde ditioni Leodiensi multa
 damna accidebant) certa conditione, vt si rediret, redime-
 ret, sin minus, in perpetuum esset Ecclesiæ D. Lamberti &
 B. Virginis Mariæ. Othertus igitur postulatam pecuniam
 obtulit, scilicet, mille & quingentas marcas argenti puri.
 Dux igitur & eius hæredes ante assignatam diem obierunt,
 & sic possessio castri cum suis attinentiis, cessit Episcopatu
 Leodiensi. Hic etiam castrum Talbinum à Balduino Co-
 mite Hannoniensi pro quinquaginta marcis puri auri ac-
 quisit. Castrum quoque de Claromonte magno pretio
 comparauit. Edificauit Parochialem Ecclesiam sancti Fi-
 dis. Obiit Episcopus anno 28. sui præsulatus, & sepultus est
 in collegio sancti Lamberti.

Alexander Comitis Iuliacensis filius, Archidiaconus
 Leodiensis, inuito Capitulo insignia Episcopalia arripuit,
 & Henricum quintum Imperatorem à Papa excommuni-
 catum adiit, & ab eo inuestituram accepit. Reuersus Leo-
 dium, à duobus Collegiis, quorum fuerat Præpositus, sus-
 cepit. Verum Fridericus Coloniensis Archiepiscopus
 apostolica auctoritate mandat, ne suscipiatur Alexander
 pro Episcopo. Postea Fridericus maioris Ecclesiæ Præpo-
 situs, frater Comitis Namurcensis, electus Rhemis in Cō-
 cilio, à Calixto I. consecratur, anno Christi 1120. Venit
 hic Leodium, & nudis pedibus intrans ciuitatem, cum ma-
 gna lætitia excipitur, Alexander autem reprobatu est, &
 ciuitate eiectus, qui inde casu castrum Hoyense occupauit,
 quod tamen retinere non valens, vltro cessit ab Episcopa-
 tu, & in posterum priuatus & quietus vixit, prioribus con-
 tentus honoribus & beneficiis. Cum itaque omnia essent
 pacata, Fridericus anno 2. gubernationis obiit. Sepultus est
 in ecclesia S. Lamberti & sedes per biennium fere vacauit.

Albero ex Comite Louanienſi natus, è Canonico Me-
tenſi electus eſt Episcopus Leodiensis anno gratiæ 1124.
Præfuit annis 6. Edificauit monaſterium in Caſtello Cor-
nelij Montis, Ordinis Præmonſtratenſis. Eccleſiam quorundam
in honorem S. Adelgundis Virginis conſtruxit. In Eccleſia
etiã S. Egidij in monte publico Canonicos Regulares
inſtituit. Eccleſia hæc fuerat inchoata ſub Nothgero 17. Ep-
iſcopo per Gundrauum ioculatorem & mimum. Ponti-
fex migravit ex hac mortali vita ſui Pontificatus 6. ſalutis
noſtræ 1128. anno, conditus in monaſterio S. Egidij, quod
perfecit.

XXIX.

Alexander Iuliacenſis, qui ambierat Episcopatum, iam
tandem voti compos effectus eſt, & à Leodiensibus inau-
guratus. Geſſit hic bellum ſatis cruentum, qui ubiq; victori-
euasit. Eius tempore ſummus Pontifex Innocentius II. ve-
nit Leodiũ, & eximijs honoribus exceptus eſt. Collegium
ſancti Lamberti erat tum Regum ac Ducum filijs, Comi-
tibus ac Doctõribus illuſtriſſimum. Regum enim filij 9.
ibi reſidebant, Ducum filij 24. Comitum 29. Barõnum ac
nobiliũ virorum 7. Ab his ſummus Pontifex religioſiſſi-
me exceptus eſt. Papa Lotharium II. Romanorum regem
& reginam ibi debitis cæremonijs coronauit. D. Bernar-
dus Abbas Clareuallis huic inaugurationi interfuit. Came-
que Pontifex Romanus diſcederet, Alexander à Canoni-
cis apud Innocentium accusatus eſt, qui eum vocatum in
Concilio Piſano ab officio remouit: quod ille tam indignè
tulit, vt octauo menſe deſecerit. Præfuit annis 8. & in mo-
naſterio ſancti Egidij ſepultus.

XXX.

Albero II. ex Proſapia Namurcenſi, è Canonico Me-
tenſi electus eſt Episcopus Leodiensis. Cum ad bella ellat
propenſior, quam requirebat ſtatus, erga gregem ſuum
male affici cœpit, & occasio fuit ingentium malorum. De-
ſciplina

disciplina Ecclesiastica perit, præbendæ venales exponebantur, ciues filias suas sine graduum discretione Clericis & Laicis dabant vxores, presbyteri nonnulli in die bis celebrabant. Hæc videns Capitulum, D. Henricum à Loe, Præpositum sancti Lamberti ad Pontificem Romanum misit, qui Alberonem Romam citauit. Dum autem Episcopus pergeret Romanum, in itinere correptus morbo, anno suæ administrationis 15. interiit. Mortuus est Ortina acuta febre, id est peste. Eius tempore Comes Barrensis castrum Bullionense dolose occupauit, quod Episcopus obsedit, & vi expugnauit, & ad Ecclesiam reduxit.

X X X I.

Henricus II. Comes Lymburgensis, Præpositus ecclesie sancti Lamberti, à Capitulo legitime creatus anno salutis humanæ 1146. Præfuit honeste & vtiliter annis 19. Redditus Episcopatus auctiores reddidit, & castra nonnulla construxit. Profectus est cum Imperatore in Italiam, & expeditioni Mediolanensi interfuit. Henricus Imperator ei aliquando Papatum obtulit, quem recusauit. Palatium Leodiense multis ædificiis auxit. Obiit peste in Italia, & ossa allata, in Ecclesia sancti Lamberti tumultata sunt.

X X X I I.

Alexander II. Præpositus S. Lamberti à toto Capitulo ordinarie creatus est anno domini 1165. Præfuit laudabiliter annis tribus. Anno 2. sui Episcopatus leuata sunt ossa Caroli Magni Imperatoris Aquisgrani à loco, vbi iacuerant 352. annis, mandato Alexandri III. Pont. Rom. Collocata sunt in argenteam capsam, & canonizatus Imperator per Reinoldum Archiepiscopum Coloniensem, & Alexandrum Leodiensem. Episcopus hic profectus est cum Imperatore in Italiam, & in itinere subito mortuus est. Corpus relatum Leodium, ac sepultum in Ecclesia S. Lamberti. Circa hoc tempus corpora S. Magorum Colonia translatata sunt, id est, anno 1163. Vide in Colon.

Rudolphus Lotharingæ dux; fuerat à quibusdam Moguntinus creatus Archiepiscopus, verum ciues expulerunt illum, & eius dominium recufarunt. Ad Leodienfem Ecclefiam adiutorio Comitum Namurcenfis fui auunculi ad motus, mores fuos priores non correxit, cum autem de his agueretur, velut alter Afia indigne tulit, & corripientem male tractauit. Tandem cuiusdam insignis concionatoris coacionibus ipfe & alij plurimi conuerfi funt, & refipuerunt à labe Symonia. Profectus eft cum Frederico Imperatore contra infideles in Afiam, & in itinere obiit anno feclis 1189. Eius tempore fumum collegium Leodij conflagratum eft.

XXXIV.

Albertus dux Brabantia, doctor insignis, Archidiaconus S. Lamberti, electus eft Epifcopus Leodiensis vultu miter anno Domini 1189. Quamuis alij duo effent determinati, & intruderentur, Albertus profectus eft Romam, & à Calisto contra Imperatorem confirmatus eft. Dum autem in patriam redire maturaret, & per Remenfem Archiepifcopum effet confecratus, inde in itinere inuafus eft & occifus. Homicidæ (vt ferunt) ab ipfo Imper. erant laborati, fed Imperator fe de eade expurgauit. Epifcopus fepultus eft in primaria aede Remenfi, qui etiam miraculis clarere dicitur.

XXXV.

Albertus II. de Cuyck. Præfuit annis 4. Erat cum eo & alius electus, fcilicet Simon, qui erat confobrinus Alberti nuper defuncti. Ambo profecti funt Romam ad curiam, Simon ibidem cardinalis factus eft, qui non longe post veneno accepto ab æmulis, mortuus eft, epifcopus hic à morte in collegio fancti Lamberti fepultus eft.

XXXVI.

Hugo II. de Petraponte, Præpofitus fummi templi, doctus,

Atus, prudens & magnanimus, intercessione Ottonis regis
 eligitur & consecratur à Cardinale Legato Guidone, anno
 Domini 1200. Præscripsit suis Canonicis optimas leges,
 quibus vitam luxu perditam reformare & vitia extirpare
 curavit, quas Romanus Pontif. approbavit. Huius tempo-
 re, anno Domini 1212. Henricus Senior dux Brabantie in
 die Ascensionis Domini Leodium opprimit atq; expugnat,
 & infinitam supellectilem, tam in auro quam argento, in-
 de aufert. Hic quoq; innumera & horrenda scelera perpe-
 trata sunt. Submersorum ac interfectorum, mulierum ac
 paruulorum non fuit numerus. Episcopus vix effugit ad
 accenam Hoyanam. His quoq; temporibus ingens fuit terra
 siccitas, & feræ egredientes de syluis, hominibus non me-
 diocria damna dedere. Aquisgranum incendium fere to-
 tum consumpsit, vbi quadraginta homines misere perie-
 rant. Hæc omnia mala Hugo vidit, & quum esset admo-
 dum dissolutus moribus, postea seipsum correxit, & multa
 bona operatus est. Concilio Lateranensi interfuit. Con-
 didit testamentum, & egenis optime prouidit. Hoyanos
 rebelles ad obedientiam redegit. Syluam quandam amœ-
 nissimam extirpari fecit. Cum esset in Archiepiscopum
 Remensem per Innocentium exaltatus, breui obiit admi-
 nistrationis suæ anno 29. Domini 1229.

Huius tempore fuit sancta Maria de Ognies, virgo san-
 cta, & S. Christina mirabilis.

X X X V I I.

Ioannes de Eppa, maioris Ecclesie Leodiensis Præpo-
 situs, filius sororis Hugonis Episcopi Prædecessoris, ele-
 ctus est omnium communi consensu & consecratus à Re-
 mensi Archiepiscopo, anno Domini 1229. præfuit lauda-
 biliter annis 9. Hic Hoy Cruciferorum fratrum primarium
 cenobium post extinctam Albigenium hæresim, extru-
 xit. Anno vero sequenti in honorem duodecim Apосто-
 lorum Minorum conuentum Leodij erexit, qui inde translauit
 fuit ad locum, qui dicitur Richeri fons. Monasterium quoq;

Prædicatorum instituit. Mortuus est Dionanti, anno Christi 1238. Sepultura datus est in monasterio apud vallem S. Lamberti. Albigenſium hæreſis anno dom. 1216, inuidia diaboli tam valide cœpit pullulare & eſcere in Comitatu Tolofano, vt omne triticum fidei gentis illius, verſum videretur in lolium erroris. In tantumq; illorum error inuoluit, vt breui interuallo temporis, inſecerit mille propemodum ciuitates, adeoq; quidem, vt ſi gladiis fidelium preſſus non fuiſſet, breui temporum interſtitio vniuerſam Europam corrupiſſet. Vna vice ſeptuaginta millia cum eorum exercitus ductore Petro Tarraconenſium rege corruerunt. Inde ſecunda vice 100. millia hæreticorum ab octo millibus Catholicis fuſa ſunt. Contra hos ſanctus Dominicus 10. annos docendo egit.

XXXVIII.

Wilhelmus frater Comitis Sabaudia, Valentia, anno dom. 1238. electus. Erat ſimul cum eo alius quidam Otto præpoſitus Ultraiectenſis electus, qui licet habuerit potentiffimos defenſores, nempe filium FridERICI Imperatoris Gregorius tamen Pontifex Maxim. 9. repudiato illo, hunc Romæ confirmauit, qui eodem anno in ſuo reditu obiit in Sabaudia, in patria iuxta parentes ſepultus eſt. Vacauit inde ſedes per annum. Itur quo, ſcitur: neſcitur, quando reditur.

XXXIX.

Robertus Epifcopus Lingonenſis, tribus in diſcordia electis præfertur, & ſucceſſor legitimus declaratur. Erat Theologiae doctor. Iacobi Legati Pontificij hortatu, Lingonenſibus Epifcopatum reſignat. Inde quod laudis cupidus eſſet, non contentus Leodiienſi Epifcopatu, Remenſem Archiepiſcopatum ambiit, interim Leodiienſi licet potentiffimo, detraxit, & illum deſpexit. Præſuit tamen in magna pace ac tranquillitate an. 7. Moritur demum apud Caſtrum Foſſenſe, & apud Alnam Monafterium tumulatur, inde translatus apud Claram Vallem reponitur.

Hein-

XL.

Heinricus frater Comitis Geldrensis, creatus est in gratiam fratris in Episcopum adhuc adolescens. S. Engelbertus Archiepiscopus Coloniensis eum in Abbatem Stabulani cōsecrauit. Verum utriq; muneri se propter iuuentutis temeritatem inutilem reddidit. Præfuit, non ut Episcopus, verum ut miles, & inuitis omnibus per 26. annos sustinetur. Postremo à Gregorio X. in Concilio Lugdunensi depositus est. Licet esset ab Episcopatu plane deiectus, vidit tamen tres ordine episcopos, quibus omnibus aduersatus est, & tandem à Theodorico milite de Prato occisus. Sepultus est Ruremundæ in maiori Ecclesia. Habuit multas proles, siquidem 65. ante obitum vidit.

XLI.

Ioannes de Angonnis Episcopus Tornacensis, Professor Theologiæ, qui egerat anno salutis 1274. Abbatem in Stabulano monasterio, Episcopus Leodiensis pro Henrico constitutus est. Erat apud Imperatorem Rudolphum in magno pretio, & magna ab eo priuilegia consecutus est. Comes Flandriæ Guido ei bellum indixit, verum episcopo pacem ambiente, bellum sopitum est. Insidiatus est ei Henricus antecessor, amotus, & tandem prope Hugardeu villam lapsus ab equo, ab eo captus, qui breui ob corporis pinguedinem anno Christi millesimo ducentesimo octuagesimo primo mortuus est, cum annis 8. præfuisset. Requiescit in Collegio sancti Lamberti.

XLII.

Ioannes quintus filius Guidonis Comitis Flandriæ, Magister in decretis, Præpositus Brugensis, deinde Episcopus Merensis, demum electus est legitime in Episcopum Leodiensem anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo secundo & sedit annis vndecim. Fuit cum eo vna electus Burghardus, Comitis Hannoniæ frater, sed cum hic Ioannes Episcopatum Merensem in manus Pontificis

Martini resignasset, Papa ob sedandas turbas, Metensem Episcopatum statim Burghardo contulit, & Ioannem in Leodiensem confirmavit. Is arcem Falckenstein cum Brabantia duce sororio suo obsedit, verum expugnare non potuit. Fuit dissidium inter Clerum & ciues Leodienses, quod biennio durauerat, quod hic sustulit, & inter eos pacem conciliauit. Obiit anno sue administrationis 10. Christi autem millesimo ducentesimo nonagesimo primo. Sepultus in Flandria paterno tumulo. Post eum sedes vacabat quatuor annis. Tempore vacationis, Traiecti homines in platea die Dominico ducebant choreas, contigit venerabile Sacramentum Eucharistia deferri ad agrotum, verum illi homines adeo sua vesania intenti erant, vt nullam exhiberent reuerentiam. Pons igitur ligneus sub eorum pedibus in quo saltabant, ruptus est, & 200. in Mosam submersi. In argumentum rei, Augustinensium chorus templi, eum occupat locum.

XLIII.

Hugo de Cabilone Burgundia ducis consanguineus, anno domini 1296. in Episcopum Leodiensium per Bonifacium 8. confirmatus est. Fuit nobilitate ac sapientia insignis, verum animum magis ad seditiones & domesticorum praliorum turbas, quam ad pacem habuit. Anno enim domini 1298. magna fuit inter Nobiles quosdam, & Leodiensium populum concertatio, & ob hanc controuersiam multa hominum millia, hinc inde diuersis temporibus perierunt. Quod autem hae dissidia non composuerit, delata sunt a Clero & populo ad Pontificem Romanum querimoniae, tum de adulterina moneta ac prodicione patriae accusatus est: Verum summus Pontifex, quod eum diligeret & meliora speraret, eum ad Archiepiscopatum Biontinum transtulit, Leodiensi priuans. Praefuit annis septem non admodum laudabiliter.

XLIV.

Adolphus Comes de Veldeck, Praepositus Traiectensis

anno

amato Hugone ab Episcopatu, legitime ad eum, tum per Capitulum, tum per Bonifacium 8. anno domini 1301. instituitur. Hic cum ciuitas Leodiensis discordiis mutuis ferueret, eam ad concordiam redegit. Erat valde vsurariis & trapezitis inimicus. Erat homo iracundus & nimium gulosus. Veneno periisse dicitur. Præfuit vix biennio, & à morte sepultus est in maiori Ecclesia.

XLV.

Theobaldus Comes Barcensis, cum Romæ ageret Dictatorem apud Pontificem Benedictum 2. à Capitulo, consentiente Pontifice, electus & confirmatus est Episcopus Leodiensis: fuit alius quidem cum eo electus Guillelmus Atrebatensis Canonicus, verum hic cessit, & Theobaldus honorifice susceptus est. Fuit vir multæ doctrinæ & facundiæ, qui lites omnes, tumultus, Leodii sedauit, & omnia in bonum statum redegit. Cum Henrico 7. Imperatore profectus est Romam, & in introitu vrbs, cum ingens esset concursus, sagitta incaute iacta, transfixus, mortuus est, cum annis 17. laudabiliter præfuisset, Romæ cum summo honore ac mœtore in basilica S. Petri sepultus, Imperatore plurimum dolente. Hic quoque Imperator anno 7. sumpto in Eucharistia veneno periit.

XLVI.

Adolphus Comes de Marca, factus est Episcopus in Auinione à Clemente 5. cum vacasset episcopatus per integrum annum. Fuit vir summa sapientia & mansuetudine præditus, ad arma tamen impulsus est inuitus. Hostes suos, id est, Leodienses ipsos, qui temere in eum irruerant, deuicit & compefcuit, cæcis triginta duobus millibus. Fuit eius temporibus exitiosissima pestis, quæ multos abstulit è medio. Licet semper de hoste Episcopus triumpharet, iniqui tamen & pacis perturbatores, semper noua moliebantur, & multum negotii illi creabant. Comitatus Lollensis, quod Ludouicus Comes anno domini 1336. absque liberis esset mortuus, ad Ecclesiam Leodiensem

deuolutus est. Hic Episcopus Mechliniam consentiente Capitulo, vendidit Ludouico Comiti Flandriæ pro centum millibus florenis auri regalis, eo quod duci Brabantia plus fauebant, quam Leodiensibus. Dionantenses Episcopo inferebant bellum, & quatuor è sua familia ex nobilioribus interfecerunt, quod eum ita contristauit, ut in morbum incideret, & breui mortem oppeteret. Mortuus est optimus Princeps, anno Pontificatus sui 31. & in Collegio S. Lamberti ante summum altare sepultus.

XLVII.

Engelbertus Comes Marchianus, Præpositus S. Lamberti in Auinione in Episcopum Leodiensem à Cardinalibus Romanæ ecclesiæ, post mortem Adolphi electus est, anno Christi 1345. & à Clemente VI. confirmatus. Præfuit annis 19. Coactus est contra suos & finitimos vicinos bella gerere, & Halbanorum temeritatem compescere. Postea translatus est per Urbanum V. ad Archiepiscopatum Coloniensem, cui annis quatuor ob senium non ita bene præfuit. Colonia in summo templo à morte sepultus.

XLVIII.

Ioannes ab Arekel. Fuit Episcopus Ultraiectensis, vir doctus, & ab Urbano V. in curia Auinionensi, ordinatus Leodiensis Antistes, an. Christi 1364. Præfuit summa cum laude annis 15. Fuit vir timens Deum, valde potens ac locuples, qui seditionibus confusum statum ad pacem redegit. Obsedit Castrum Rumines, cepit, & funditus subuertit: Dominus illius cessit de Comitatu Loffensi, tradens eum Ecclesiæ Leodiensi. Tandem laudatissimus Antistes naturæ debitum soluit anno humanæ salutis 1378. & in maiori Ecclesiâ Ultraiectensi sepultus est. A morte ipsius sedes Leodiensis vno anno vacauit.

XLIX.

Arnoldus Comes Hornensis, Episcopus quoque Ultraiectensis, Eustatio de Forti rupe, quem Canonici Leodiens-

les elegerant, posthabito, Leodiensem Pastorum consecutus est. Habuit aduersarium Ioannem Rodemacum, quem Leodiensium adiutorio, suppressit. Hic Episcopus Leodio viginti duos Iudices præesse voluit, qui etiam in Pontificiis sententiis & Ciuitatum determinationibus censuram ferrent. Præfuit bene circiter annos decem. tandem anno Christi 1389. in Leodiensi palatio obiit, relatus est Horneum, & in sepulchro patrum suorum tumulatus. Sedes post mortem vacat per annum. Cum mortuus esset hic Arnoldus, Capitulum alium elegit, scilicet dominum de Marcka, qui licet habuerit ex curia Romana confirmationem, omnibus tamen modis renunciauit, & profus repulit electionem. Virtus

Rara avis in terris, nigroque simillima Cygno.

L.

Ioannes Bavarix ducis filius, ad Episcopatum Leodiensem anno Christi 1400. suæ vero ætatis decimo octavo promotus est. Præfuit annis aliquot, & quum Leodienses in eum odium aliquod concepissent, eum in Traiectensi oppido agentem, obsederunt. Verum Episcopus suorum auxilio liberatus est, & in hac tragœdia plurimi sunt occisi. Postremo Episcopatum renunciauit, & sub tempore Concilii Constantiensis vxorem duxit, scilicet viduam Lutzenburgensem Ducissam. Præfuerat Episcopatum annis viginti octo. resignationem fecit ad manus Apostolici Pontificis. Verum non multo post, nempe anno 6. suæ resignationis, à quodam, veneno sublatus est, & in die Epiphaniæ anno Christi millesimo, quadringentesimo, vigesimo quarto obiit.

LI.

Ioannes de Walenrode Iuris Doctor, qui fuit natione Franco, cum esset Rigenfis Ecclesiæ Episcopus, ad Leodiensem post resignationem Ioannis de Bauaria auctoritate Martini 5. Pontificis, anno do. 1418. promotus est. Præfuit breui tempore, mortuus est morte inopinata, in domo sui

Carcellarii, alii dicunt cum veneno sublatum. Corpus eius sepultum est in templo S. Lamberti. Fuit hic vir pius pariter ac doctus, ac valde deuotus. S. Coleta de Gerbeia, instituit Clarissas Sanctimoniales Toletanas. Obiit anno domini 1447. Gandauit requiescit.

LII.

Ioannes Comes de Heynsberch, ac Lowenburch, vir valde magnificus, electus est legitimis suffragiis anno domini 1419. cum esset annorum 23. Anno sequenti, sacerdotio est initiatus, & primum factum fecit in maiorum praesentia Abbatum ac Suffraganeorum. Leodium ingressus est magnificentissime. Erat similtas non exigua inter Franciae regem Carolum 7. & Philippum ducem Brabantiae, ob necem huius patris ducis Brabantiae, & hanc discordiam Episcopus composuit, qui pacem fecit, ac ducentis albis equis magnificentiam suam declarauit. In coronatione Friderici 3. Imperatoris Roman. Aquisgrani potentiam suam magnificentius declarauit. Profectus est hic quoque Hierosolymam. Verum quum in Syriam venisset, & saluum conductum à Turcis petisset, illi suspectum habentes nomen Bullonensis ducatus (est enim Godefridi Bullonensis victoria celebris) potestatem procedendi minime concedere volebant: quare domum redire coactus est. Celebrauit Synodum, & illius decreta conscribi fecit, ac obseruari mandauit.

Cum autem triginta annis & amplius Leodien. si Episcopatui praefuisset, videns populum moribus effrenem ac insolentem, vt iam non humiliter acquiescere, sed audacter repugnare auderet, & subinde tumultuaria vociferatione impetum in eum facere attentaret, moerore animi cepit affici, & taedio contabescere. Quare vltro cessit ab Episcopatu anno Domini 1455. tradens eius administrationem Ludouico Borbonio, reseruata sibi certa quadam pensione quoad viueret. Fuit hic Ioannes in expeditione contra Bohemos haereticos, quam Theodoricus Archiepiscopus Colon.

ador-

adornauerat. Hic enim hoc hominum genus scilicet hæreticos valde odio habuit, quod & est odiosum.

LIII.

Ludovicus Borbonius à Materno 82. Præpositus sancti Donatiani Brugensis, Philippo duci Brabantia charissimus, annorum 24. anno Domini 1456. in Episcopum Leodiensem assumptus est. Erat vir prudens, doctus ac eloquens, & corpore præstanti præditus. Cogitabat hic omnibus patrocinari, & de omnibus pro viribus optime mereri studuit. Verum quo plus hic optimus princeps eorum animos sibi deuincire studuit, eo duriores & ingratiore facti sunt, ita vt quasi canes furibundi in benefactorem insurgerent. Vidit igitur se in medio scorpionum habitare. Concessit igitur ad Ducem Burgundia Carolum affinem suum, conquestum, quanta ingratitude à suis exciperetur: quare Leodienses, hostem hunc sensere acerrimum. Patrem audire noluerunt, quare vitricum inclementiss. sustinere coacti sunt. Coniunxerunt vires dux Carolus cum rege Francorum Ludouico, & Leodium obsident & expugnant, & incredibilem ibi tyrannidem exercent. Nulli paritum statui, nulli sexui, nulli ordini. Ciuitatem totam incendio perdidit, muros ac turres deiecit, fossas impleuit, & ciuitatem vniuersam solo æquatit, templa prophanauit, ex summo collegio stabulum equorum hostis fecit. Res sancta incredibilis, nisi recenti memoria contigisset, vt quæ indubitata fide, certissima narratione contestatur. Hanc nimiam crudelitatem etiam exteri historiographi, tum Leodiensium in suum dominum Scythicam rebellionem vehementer improbant. Facta sunt hæc anno Christi 1468. Item Carolus anno 1474. Nussiam in diocesi Colonien. obsedit, verum per Fridericum tertium Imperatorem & Hermannum Lantgrauium, qui postea factus est Archiepisc. Colonien. obsidionem soluere cogitur, qui tandem anno 1477. prope Nansen ciuitatem Lotharingia, quam obsidebat, à suis derelictus, misere perimitur. Antilles Ludouicus in quodam prælio contra Arenburgum conclusus, cuiusdam militis sacrilega manu interficitur.

Traditus est sepulturæ mediocri cultu in Collegio sancti Lamberti ad aram maiorē. Ex eius morte plurima damna toti regioni, in eius mortis ultionem, contigerunt. Temporibus Ioannis antecessoris Cœnobium Regulatum monachorum Tungris institutum est anno Christi 1424. & monasterium Virginum de tertia Regula sancti Francisci, ibidem. Atria sunt cæli menti patefacta fideli.

Dionysius Rickel anno Domini 1440. floruit. Colonie operam bonis literis dedit, & Magister artium ibidem creatus est. Ut mundo valediceret, Ruremundæ anno ætatis 20. Carthusianum ordinem amplexus & professus est. Fuit homo incredibili abstinentia ac labore, qui multorum Principum præsertim Nicolai Cusani Cardinalis amicitiam habuit. Redarguit Episcopum Leodiensem ob vanitates suas, quod cum ille ægre ferret, Dei sensit, licet indignans, manum. Licet Dionysius omnia sustinerit monasterii officia, infinitos tamen conscripsit simplici, sed aperto stylo, libros. Tandem plenus pietatis operibus Ruremundæ in die sancti Gregorii anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo primo, ætatis 77. obiit Ecclesiæ Catholicæ præclarum lumen.

LIV.

Ioannes Comes Hornensis à Senatu Canonicorum Leodiens. Lon qui vna cum Iacobo Croyo electus est, qui tandem hac lege Pontificatum obrinuit, vt Iacobo quatuor annis tria milia aureorum penderet. Erat iuuenis, statuta iusta, qui constantiam in primis annis insignem, & gravitatem ostendit, laudis avidus, animum moderari notens. Hac electione Arenbergius, qui filium suum Episcopum esse voluit, valde exasperatus est, quare Comitatum Hornensem deuastavit & attriuit. Interea quoque in diebus Leodiensi plurimum tumultuatum est, donec Maximilianus Cæsar veniens, ciues antistitem suum Hornensem complecti multa veneratione, compulit. Præfuit igitur magna rerum perturbatione. Nunc enim prouincia bel-

lorum turbine clam impetebatur, nunc aperto Marte concutiebatur, nunc prodigionibus ac larcociniis velitatum ac grassatum est, ira sane vt nec ciuitas vlla, nec oppidum, nec pagus vllus ab istis malis immunis fuerit. Accesserunt tum & alia non mediocria incommoda, quæ homines satis diuiter affligebant, omnium rerum caritas, sterilitas, terræmotus, ac inaudita & horrenda prodigia. Postremo autem Episcopus aduersa valetudine laborare cœpit, & morbo inualecente, & iam aliquandiu periculose penetrata ipsa corrode, venit Leodium, & sospitatem aëris permutatione sibi pollicitus, in Collegio D. Martini locum delegit. Sed cum calu Palatium candela in stramine concidente, combureretur, equiq; luculentissimi & muli rari quidem & magno empri precio concremati interiissent, vix seipsum ferens, hac parte plurimum valetudini suæ obfuit. Accessit quod 18. Calend. Februarias, minus ad sententiam eius concludentibus ciuibus veniret, cum se à ciuitate subducere opportunum duxisset, satis tumultuanter vehiculum contendit, sicque spem omnem recuperandarum virium, disiecit. Obiit anno salutis 1505. 16. Calend. Feb. anno sui regiminis 25. eximius antistes. Sepultus est in veste Franciscana in promontorio ciuitatis Traiectensis, in Weert, in conuentu Minorum Fratrum de Obseruantia. Eius temporibus Franciscani de Obseruantia locum Leodii habere ceperunt, & contubernium Adelphorum, qui Fratres Diuini Hieronymi nominantur, qui iuuentutem instituunt, admissi.

LV.

Erardus de Marca Principis Roberti, Cliuia, Marca & Arenburgi imaginibus clarissimi filius, ad res arduas natus, an. Dom. 1506. pridie Ianuarias, Iacobo Groyo, omnium capitularium calculo antepositus est. Antecessores sui terribilibus bellis prouinciam valde attriuerant, vt nisi hic successisset, ad interitum facile spectare videbatur. Peropportune igitur hic diuiceseos habenas agere cœpit: à bellis enim ceu extrema pernicie semper abhorruit, eratq; litera-

dddd

rum, iurisq; ciuilibus & animi ac corporis dotibus insignis. Patriam Leodiensem pacifice annis 33. rexit, ac Leodium inter cetera beneficia elegantissimo Palatio decorauit, cui si extrema artificum manus adiecta fuisset, sententia D. Caroli V. Imp. in toto mundo simile non esset. Fuit Princeps ad vindictam lentissimus, ad beneficentiam autem promptissimus: In prosperis æque ac aduersis eodem temper animo præditus. Apud Carolum V. fuit magnæ autoritatis Leodiensis sane patria aut Ecclesia, tam potentem Principem, & splendidum dignitate Præfulem ad hæc usque tempora non habuit. Fautore Caroli V. adeptus est in Hispaniis Archiepiscopatum Valentinum, Cardinalitiam dignitatem & pensiones (quas vocant) alias non modicas. Ecclesiam suam ab hærese non felle & peste incorruptam summis semper viribus tutatus est. Templam autem, velut alter Dauid & Salomon, ornamentis preciosissimis exornauit. Euangelicam professionem non ceremoniis & externis opib. meritus est, sed affectu, pietate, officiis, quibus pauperes & afflictos æquanimitè subleuauit. Egrotum Principem inculpatum, tum episcopum absolutum. Sæpe prudentia factum est, ut regione ista Eburonum, plus nimium ad arma præcipites, & iam olim vicinis bellis prope modum exenterata, nunc optimis legibus, pace inter sese & concordia floreat. Mortuus est pie, in eius confessione qui est via ad æternitatem, & vita, ac salus, & resurrectio. Sepultus est Leodii in Cathedrali Ecclesia sancti Lamberti, in sumptuosissimo mausoleo, quod viuens præparari mandauerat.

LVI.

Cornelius de Seuenergen, de domo Brabantia, vit nobilis, non minoris pietatis quam eruditionis, in locum antecessoris legitimis Capitularium sententiis substituitur. Faulissime ab omnibus ei diocesi subiectis ciuitatibus, per eas, assumpto episcopatu cum sua pompa circumuectus, acclamantibus excipitur. Vt Episcopus intrauit ciuitatem, anno Domini 1538. die 16. Iunii Relinquauit, & cælebs permansit.

mansit, malens tranquillam conditionem cum securitate, quam splendidam cum discrimine. Sciebat regnum remanere, & curatum atque negotiorum plenum. Simul, inquit ille, ista posuit conditor mundi Deus, odium atque regnum. O quid solutis est beatus curis?

LVII.

Georgius Austriaci sanguinis, Maximiliani Imperatoris illegitimus, ex Episcopo Brixienfi, intercessione & auctoritate Caroli V. sui consanguinei in Leodiensem Præsulem constitutus est: ut Episcopus intravit ciuitatem, anno Domini 1544. Augusti die 17. Probati viri genus, ex virtutis profapia est. Alia nunc in Episcopis atque olim, habetur ratio. Eo enim modo peruentum est iam dudum in Ecclesia, ut in deligendo Pontifice, maior sit respectus tuendorum Ecclesie prædiorum, quam ædificationis & reformationis morum. Quis enim his de rebus nostra aetate cogitat? Verum hic D. Georgius ad pietatem ac tranquillitatem propensissimus, ac summe syncerus, expleta mortalis vite periodo, ad animarum felix domicilium, anno salutis 1572. in optima senectute obdormiuit, sepultus Leodii apud suos antecessores. Instituit hic pro promouendis ad sacros Ordines, bonum & rigidum examen. Tridentini Concilii Decreta in sua diocesi seruari voluit.

LVIII.

Robertus Bergiacus: dederat Louanii operam literis, & eo eruditionis euasit, ut crebro publice in magna studiosorum corona peroraret. Inde Georgius ab Austria, senio grauis, hunc excelsi muneris consortem optat. Verum ubi Georgius dimissis conscenderat arthetæ terris, Robertum Pontificem, nullo contradicente, totum Leodium consalutat. Fuit hic pietatis parens, & commissi solers pastor ouilis, fuit pater patriæ, & quæ agenda, manu & mente expressit. Fuit literarum patronus singularis, & studiosi, ut literis imbuerentur, atque in iis promouerentur, nullis pepercit sumptibus. Eius tempore Gallia Rex

dddd 2

inuadit fines Leodiensium, Episcopus autem amicis conditionibus bellum componit. Episcopalia munia ipsemet administrat, ibi informat, monet, instruit mystas. Gessit omne decus virtutum, qui veteris calcavit vestigia recti. Aulam suam tanquam scholam pietatis, bonorum studiorum, instituit. Fuit in eo summa mentis lenitas & mansuetudo, & pacis atque concordiae studium singulare. Verum dum talibus exercitiis toto animo & viribus incumberet optimus Antistes, morbo & obitu inexpectatissimo, sublatu est. Qui obiit apud suos, & Bergis sepultus est: anno salutis 1564.

LIX.

Gerardus natus ex nobili familia apud Geldrienses & Groisbeck. Eum parentes ob ingenii tranquillitatem in omni genere literarum optimis praeceptoribus, educandum tradiderunt, atque in omnibus virtutibus, instrui curauerunt. Contulit se Leodium & summi templi canonicis connumeratus est: inde ob summam morum integritatem, omnium calculis, qui illis praesesset, & cuius arbitrio gubernarentur, in Decanum electus est. Postea cum hunc gradum bene administrasset & omnibus eius singularis eruditio raraque pietas perspecta esset, defuncto praesule superiore, omnium suffragiis in ecclesia illius Episcopum anno Domini 1564. 11. die April. ex Administratore creatus est. Quam functionem etiam magna dexteritate perficit, & ab omnibus plurimum ob virtutes, diligitur. Literis sacris sedulo incumbit, & ut omnia hinc inde rite peragantur, quantum in istis rerum turbis fieri potest, summa diligentia instat, qui etiam suis virtutibus aliis exemplo est. In tumultu illo bellico anno dom. 1572. vbi omnia ad interitum spectare videbantur ipse sua prudentia, suae dicecesi praeuidit, ut non modo ab hostis improbitate subditi tuerentur, verum etiam, ut religio Catholica conseruaretur, & virus illud haereticos, vbi locum fixi se videbatur, extirparetur, summis viribus aduigilauit. de re Catholica quam optime mereri studet, qui & ingentem suae pietatis ac defendendae religionis gloriam iam

iam nupes consecutus est. Scit illius celsitudo, quod omnes
 pii Principes scire debent, tot se habere in suo regno fidos
 ac fideles subditos, quot habet vere Catholicos. Vbi enim
 fidei & religionis disparitas, fieri nequit, quin & ibidem sit
 animorum & affectuum diuersitas. Non enim fidus exit
 homini, qui infidus est Deo. cui cum non metuit fidem
 frangere, nec verebitur hominem in fide fallere, & fideli-
 tatem subtrahere. Seditio in ciuitate quadam Hasselt, sua
 ditionis exorta fuit, quam tamen inuitus, debellauit, sum-
 maque benignitate in suos vsus, iterum in gratiam recepit.
 Postea cum Geusii ciuitatem Leodiensem, sibi dolo & vi
 subicere conarentur, tanta magnanimitate, tanta prudentia
 vsus est optimus Princeps, vt profligatis hostibus, ciui-
 tatem atque totam ditionem à tam pestifera tabe illasam
 conseruaret, atq; de hoste triumpharet. In his optimis ex-
 ercitijs prudens Præsul toto vigilat pectore. Propter eius in
 fide Catholica constantiam Romæ innotuit, quare Gre-
 gorius XIII. nil tale ambientem galero Cardinalitio dona-
 uit, anno Domini 1578. quo tempore & Abbatiam Stabu-
 lensem adeptus est. Eo quoque tempore defunctus est P.
 Georgius Syluius, sacræ Theologiæ Professor, vir eximius,
 Cellillius Suffraganeus : in cuius locum creauit D. An-
 dream Hemble, Theologum Carmelit, sic lætis tristitia in-
 terferuntur. Hanc miseriam defleuit Iob. 14. Homo natus
 de muliere, &c.

Traiectenses sui vicini ac subditi annis superioribus mi-
 seram & dolendam eladem (qui iustas suæ temeritatis &
 pertinaciæ pœnas luerunt) quod extero & numerofo præ-
 stitio circumuenti, ad resistendum regio exercitui com-
 pulsi, experti sunt. Hanc tragœdiam, quum studeam
 breuitati, alijs describendam
 relinquo.